

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять
з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ»

*(для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання
за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування)*

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Організація і методика аудиту» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 50 с.

Укладачі: Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна

Рецензент канд. екон. наук, проф. Н. І. Гордієнко

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 13 від 08.06.2015 р.)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Змістовий модуль 1. Організація аудиторської діяльності та надання аудиторських послуг в Україні.....	7
Тема 1 Предмет, метод і об'єкти організації та методики аудиту.....	7
Тема 2 Організація діяльності і контроль якості роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.....	8
Тема 3 Організація процесу аудиторської перевірки фінансової звітності та її інформаційного забезпечення.....	8
Тема 4 Особливості завдань з погляду фінансової звітності спеціальних видів аудиту та аудиторських послуг.....	17
Тема 5 Завершення аудиторської перевірки та узагальнення результатів аудиту фінансової звітності.....	17
Тема 6 Внутрішній аудит суб'єктів підприємницької діяльності.....	19
Змістовий модуль 2 Методика аудиту елементів фінансової звітності підприємства.....	21
Тема 7 Аудиторська перевірка необоротних активів та інвестицій.....	21
Тема 8. Аудит запасів і незавершеного будівництва	24
Тема 9 Контроль аудитором грошових коштів і дебіторської заборгованості.....	27
Тема 10 Аудит установчих документів, облікової політики та власного капіталу підприємства	32
Тема 11 Аудит довгострокових і короткострокових зобов'язань.....	34
Тема 12 Аудиторський контроль праці та її оплати.....	38
Тема 13 Аудиторська перевірка податкових розрахунків і платежів.....	41
Тема 14 Аудит витрат і собівартості продукції.....	43
Тема 15 Аудит формування доходів і фінансових результатів.....	45
Список рекомендованих джерел	48

ВСТУП

Мета викладання навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту»: формування у студентів базових теоретичних знань та практичних навичок організації і методики проведення аудиту, організації роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.

Завдання вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»: вивчення теоретичних основ функціонування аудиту як незалежного фінансового контролю в Україні; нормативно-правових актів, що регулюють аудиторську та банківську діяльність, набуття практичних навичок з організації, планування та виконання аудиторських процедур.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність аудиту в ринкових умовах, його значення, завдання і тенденції розвитку аудиторської діяльності;
- правові та організаційні основи аудиту в Україні та за кордоном;
- організаційні та методичні аспекти аудиту фінансової звітності та надання супутніх послуг;
- міжнародний досвід організації та методики фінансового аудиту;
- методику здійснення зовнішнього і внутрішнього аудиту фінансової та податкової звітності підприємств;
- специфіку аудиторської перевірки акціонерних товариств, малих підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями.

вміти:

- організовувати аудиторську фірму, складати її установчі документи, реєструвати її для здобуття права здійснення аудиторських послуг;
- планувати роботу аудиторської фірми, розробляти стратегію та загальний план аудиту, програму аудиту, посадові інструкції працівників аудиторської фірми;
- організовувати нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів;
- вибирати оптимальні методи здійснення аудиторських процедур і організовувати їх виконання;
- складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора;
- аналізувати одержану під час аудиторської перевірки інформацію, готувати звітність аудитора та аудиторської фірми перед замовником та АПУ;
- організовувати систему внутрішнього аудиту;

- організовувати співпрацю аудиторів і працівників підприємства-замовника під час підготовки та проведення аудиторських послуг;
- об'єктивно оцінювати інформацію, одержану в процесі аналізу аудиторських доказів і фактів, готувати висновки і рекомендації та подавати звіти за результатами проведення аудиту ефективності;
- скласти звіт незалежного аудитора.

мати компетентності:

Соціально-особистісні компетентності: креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети.

Загальнонаукові компетентності базові знання фундаментальних розділів математики, в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в обраній професії; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси; базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін.

Інструментальні компетентності навички роботи з комп'ютером; навички управління інформацією; дослідницькі навички.

Загально-професійні компетентності: базові уявлення про вітчизняний та закордонний досвід з питань організації і методики аудиторської перевірки, проблеми нормативної регламентації цих питань та надавати пропозиції з їх вдосконалення; сучасні уявлення про існуючі методики проведення аудиту капіталу, активів, пасивів, доходів і витрат підприємств, адаптувати їх до умов перевірки конкретного клієнта, здатність їх критично аналізувати, виявляти не вирішені раніше питання та надавати пропозиції з їх вирішення або вдосконалення; здатність організувати відповідне нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів; знання правових основ дослідницьких робіт і законодавства України в галузі аудиту; здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді; здатність кваліфіковано надавати супутні послуги аудиту та пропонувати клієнту найбільш оптимальні рішення.

Спеціалізовано-професійні компетентності: здатність обирати оптимальну організаційну форму здійснення аудиторської діяльності за наявних ресурсів, створити аудиторську фірму, скласти її установчі документи, провести її реєстрацію для здобуття права здійснення аудиторських послуг;

здатність компетентно розробляти план роботи аудиторської фірми, загальний план аудиту конкретного замовника, вдосконалювати та самостійно розробляти програми аудиту; здатність ефективно організувати процес аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання; обирати оптимальні методи, способи та прийоми здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання; здатність компетентно складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора і організувати здачу виконаних послуг замовникові; здатність аналізувати отриману під час аудиторської перевірки інформацію та готувати звітність аудитора та аудиторської фірми перед замовником та Аудиторською палатою України; розробляти заходи з вдосконалення діяльності аудиторської фірми; здатність критично аналізувати та вдосконалювати систему внутрішнього контролю суб'єктів господарювання, розробляти її оптимальну структуру, ефективно розподіляти обов'язки, визначити методи роботи, порядок проведення аудиторських процедур та звітування про виконання робіт.

Змістовий модуль 1 Організація аудиторської діяльності та надання аудиторських послуг в Україні

Тема 1 Предмет, метод і об'єкти організації та методики аудиту

Завдання 1.1

З'ясуйте за допомогою якого методу аудиту можливо встановити наступні факти порушень:

- зберігання на складі надлишкових запасів;
- несвоєчасність оприбуткування готівки в касу підприємства;
- дані виписок банку не відповідають даним, відображеним за рахунком 311;
- порушення умов видачі коштів підзвітним особам;
- згідно даних обліку підприємством було списано більше канцтоварів, ніж отримано від постачальників;
- готівкові кошти та бланки суворої звітності зберігаються із порушенням встановлених вимог;
- відсутність договорів поставки ТМЦ, вартість яких сплачувалась в повному обсязі одному контрагенту;
- недостовірність підписів в касових документах на отримання готівки;
- на підприємстві в наявності бланки сертифікатів, що не обліковуються.

Завдання 1.2

На підставі статей балансу (див. табл. 1.7) та звіту про фінансові результати (див. табл. 1.9) необхідно визначити предмет та об'єкти аудиту. Завдання виконайте у формі таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Предмети та об'єкти аудиту фінансової звітності

Предмети аудиту		Об'єкти аудиту	
Назва	Тис. грн.	Назва	Тис. грн.

Тема 2 Організація діяльності і контроль якості роботи аудиторської фірми і праці аудиторів

Завдання 2.1

Аудит фінансової звітності акціонерної компанії проводила робоча група аудиторів, яка складалась з провідного сертифікованого аудитора – керівника аудиторської перевірки – та асистентів аудитора.

Користуючись вимогами МСА 220 «Контроль якості аудиторської роботи», необхідно розробити комплекс рекомендацій для керівника аудиторської групи, який буде направлений на скорочення кількості помилок, що допускаються з боку асистентів аудитора під час планування та проведення аудиту. Комплекс рекомендацій необхідно оформити у вигляді робочого документу аудитора (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Комплекс рекомендацій для керівника аудиторської перевірки

Етап аудита	Зміст рекомендацій
Попереднє планування аудита	
Планування аудита	
Проведення аудита	
Завершення аудита та складання аудиторського звіту	

Тема 3 Організація процесу аудиторської перевірки фінансової звітності та її інформаційного забезпечення

Завдання 3.1

Аудиторська фірма «Центр-Аудит» повинна здійснити аудит фінансової звітності підприємства ПрАТ «Інфра».

Для вирішення поставлених завдань аудитор у своїх робочих документах повинен передбачити такі основні напрями аудиту:

- описати інформаційну та нормативну базу об'єкта перевірки;
- перевірити організацію бухгалтерського обліку на підприємстві;
- перевірити стан обліку на підприємстві;
- перевірити достовірність звітності і стану звітної дисципліни.

Завдання 3.2

Розробити методику та загальну програму аудиту Балансу (Звіту про фінансовий стан), із врахуванням вищезазначених напрямів аудиту.

Провести перевірку тотожності балансу та Головної книги. Залишки на рахунках у Головній книзі за станом на 01.01.2017 р. наведено в таблиці 1.3, дані статей балансу – у таблиці 1.4. Результати перевірки узагальнити в робочому документі аудитора, відомості про розбіжності у процесі перевірки, - у звітному документі аудитора.

Таблиця 1.3 – Дані про залишки на рахунках у Головній книзі

Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо рахунку, тис. грн.	
		Дт	Кт
1	2	3	4
103	Будинки та споруди	205290	
104	Машини й устаткування	496746	
105	Транспортні засоби	64150	
106	Інструменти, пристосування, інвентар	5250	
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	53500	
125	Авторські права	10800	
131	Знос основних засобів		285951
132	Знос інших необоротних активів		26750
133	Знос нематеріальних активів		2249
143	Інвестиції непов'язаних сторін	15000	
151	Капітальне будівництво	13861	
152	Придбання основних засобів	5050	
183	Інша дебіторська заборгованість	13090	
201	Сировина та матеріали	870659	
202	Покупні напівфабрикати	85394	
203	Паливо	5303	
204	Тара й тарні матеріали	1951	
205	Будівельні матеріали	3855	
206	Матеріали, передані на переробку	619	
207	Запасні частини	13206	
209	Інші матеріали	41636	
22	МШП	13890	
23	Виробництво	14643	

Продовження таблиці 1.3

1	2	3	4
26	Готова продукція	86408	
281	Товарі на складі	9050	
285	Торгова націнка		2638
301	Каса в національній валюті	1145	
302	Каса в іноземній валюті	150	
311	Поточні рахунки в національній валюті	596865	
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	12429	
341	Короткострокові векселі отримані	9700	
352	Інші поточні фінансові інвестиції	102500	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	164799	
362	Розрахунки з іноземними покупцями	8385	
371	Розрахунки за виданими авансами	7000	
372	Розрахунки з підзвітними особами	90	
374	Розрахунки за претензіями	300	
375	Розрахунки щодо відшкодування збитку	125	
377	Розрахунки з іншими дебіторами	2776	
381	Резерв сумнівних боргів		17318
391	Витрати майбутніх періодів	84	
40	Статутний капітал		685700
423	Дооцінка активів		159350
424	Безоплатно отримані активи		8234
425	Інший додатковий капітал		104300
43	Резервний капітал		25000
441	Нерозподілений прибуток		1008893
443	Прибуток, використаний у звітному періоді	62339	
473	Забезпечення гарантійних зобов'язань		26000
48	Цільове фінансування		20613
501	Довгострокові кредити в національній валюті		40000
621	Короткострокові векселя видані		15900
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		46910
632	Розрахунки з іноземними постачальниками		15736
6411	Податок з доходів фізичних осіб		8095
6412	ПДВ		109382
6413	Податок на прибуток		51129
6414	Податок на нерухоме майно		30990
6415	Податок на землю		37188
642	Розрахунки з військового збору		2645

Закінчення таблиці 1.3

1	2	3	4
643	Податкові зобов'язання		7525
644	Податковий кредит	11625	
651	Розрахунки за ЄСВ		30354
661	Розрахунки щодо заробітної плати		80945
662	Розрахунки з депонентами		970
681	Розрахунки за отриманими авансами		87500
685	Розрахунки з іншими кредиторами		41218
69	Доходи майбутніх періодів		30000
	Всього	3009663	3009663

Таблиця 1.4 – Дані статей балансу станом на 01.01.2017

Актив	Код рядка	На кінець звітного періоду
1	2	3
I Необоротні активи		8551
Нематеріальні активи	1000	
первісна вартість	1001	10800
накопичена амортизація	1002	2249
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18911
Основні засоби	1010	512235
первісна вартість	1011	824936
знос	1012	312701
Інвестиційна нерухомість	1015	
Довгострокові біологічні активи	1020	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	
інші фінансові інвестиції	1035	15000
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13090
Відстрочені податкові активи	1045	
Інші необоротні активи	1090	
Усього за розділом I	1095	567787
II Оборотні активи		1143976
Запаси	1100	
Поточні біологічні активи	1110	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	155866

Продовження таблиці 1.4

1	2	3
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7000
з бюджетом	1135	
у тому числі з податку на прибуток	1136	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12991
Поточні фінансові інвестиції	1160	102500
Гроші та їх еквіваленти	1165	610589
Витрати майбутніх періодів	1170	84
Інші оборотні активи	1190	11625
Усього за розділом II	1195	2033006
III Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	
Баланс	1300	2600793
Пасив	Код рядка	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал		685700
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	
Капітал у дооцінках	1405	
Додатковий капітал	1410	272064
Резервний капітал	1415	25000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	946554
Неоплачений капітал	1425	()
Вилучений капітал	1430	()
Усього за розділом I	1495	1929318
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	
Довгострокові кредити банків	1510	40000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	
Довгострокові забезпечення	1520	26000
Цільове фінансування	1525	20613
Усього за розділом II	1595	86613
III Поточні зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	
товари, роботи, послуги	1615	62646
розрахунками з бюджетом	1620	208439

Закінчення таблиці 1.4

1	2	3
у тому числі з податку на прибуток	1621	51129
розрахунками зі страхування	1625	61344
розрахунками з оплати праці	1630	81915
Поточні забезпечення	1660	
Доходи майбутніх періодів	1665	30000
Інші поточні зобов'язання	1690	53018
Усього за розділом III	1695	584862
IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	
Баланс	1900	2600793

Робоча документація

РД__

Результати перевірки тотожності показників балансу та Головної книги

Показники	Код рядка	Номер рахунку	Залишки по рахунках		
			За балансом	За Головною книгою	Розбіжність

РД__

Зведення даних про розбіжності, що виявлені в результаті перевірки показників балансу та Головної книги

Статті балансу	Код рядка	Заниження у балансі	Завищення у балансі	Ознака суттєвості

Завдання 3.3

Розробити методику та загальну програму аудиту Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), із врахуванням вищезазначених напрямів аудиту. Провести перевірку тотожності Звіту про фінансові результати та Головної книги. Залишки на рахунках у Головній книзі за станом

на 01.01.2017 р. наведено в таблиці 1.5, дані статей Звіту про фінансові результати – у таблиці 1.6. Результати перевірки узагальнити в робочому документі аудитора, відомості про розбіжності у процесі перевірки, – у звітному документі аудитора.

Таблиця 1.5 – Дані про залишки на рахунках у Головній книзі

Код рахунку	Назва рахунку	Тис. грн.	
		Дт	Кт
1	2	3	4
641.1	ПДВ		5261
701	Дохід від реалізації готової продукції		31566
704.1	Сезонні знижки		325
712	Дохід від реалізації інших оборотних активів		647
713	Дохід від операційної оренди		522
715	Одержані штрафи, пені, неустойки		312
716	Відшкодування раніше списаних активів		115
719	Інші доходи від операційної діяльності		662
722	Дохід від спільної діяльності		725
732	Відсотки одержані		97
733	Інші доходи від фінансових операцій		35
741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій		189
745	Дохід від безоплатно одержаних активів		32
746	Інші доходи від звичайної діяльності		24
801	Витрати сировини й матеріалів	2348	
803	Витрати палива й енергії	1487	
804	Витрати тари й тарних матеріалів	954	
805	Витрати будівельних матеріалів	1457	
806	Витрати запасних частин	978	
808	Витрати товарів	1004	
809	Інші матеріальні витрати	521	
811	Виплати за окладами й тарифами	6471	
812	Премії та заохочення	1891	
813	Компенсаційні виплати	254	
814	Оплата відпусток	1103	
816	Інші витрати на оплату праці	129	
821	Відрахування на державне соціальне страхування	4791	
831	Амортизація основних засобів	1789	
832	Амортизація інших необоротних матеріальних активів	222	
833	Амортизація нематеріальних активів	118	
84	Інші операційні витрати	1331	
901	Собівартість реалізованої готової продукції	20456	

Продовження таблиці 1.5

1	2	3	4
92	Адміністративні витрати	1457	
93	Витрати на збут	3245	
941	Витрати на дослідження і розробки	213	
943	Собівартість реалізованих виробничих запасів	546	
944	Сумнівні та безнадійні борги	98	
946	Втрати від знецінення запасів	111	
947	Нестачі і втрати від псування цінностей	209	
948	Визнані штрафи, пені, неустойки	117	
949	Інші витрати операційної діяльності	164	
951	Відсотки за кредит	99	
952	Інші фінансові витрати	90	
962	Витрати від спільної діяльності	165	
971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	91	
975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій	58	
976	Списання необоротних активів	21	
977	Інші витрати звичайної діяльності	29	
981	Податок на прибуток від звичайної діяльності	499	

Таблиця 1.6 – Дані статей Звіту про фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період
1	2	3
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25980
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20456)
Валовий:		
прибуток	2090	5524
збиток	2095	()
Інші операційні доходи	2120	2258
Адміністративні витрати	2130	(1457)
Витрати на збут	2150	(3245)
Інші операційні витрати	2180	(1458)
Фінансовий результат від операційної діяльності:		
прибуток	2190	1622
збиток	2195	()
Дохід від участі в капіталі	2200	725
Інші фінансові доходи	2220	132
Інші доходи	2240	245
Фінансові витрати	2250	(189)

Продовження таблиці 1.6

1	2	3
Втрати від участі в капіталі	2255	(165)
Інші витрати	2270	(199)
Фінансовий результат до оподаткування:		
прибуток	2290	2171
збиток	2295	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	500
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	
Чистий фінансовий результат:		
прибуток	2350	1671
збиток	2355	()
<i>II ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ</i>		
Матеріальні затрати	2500	8517
Витрати на оплату праці	2505	9848
Відрахування на соціальні заходи	2510	4791
Амортизація	2515	2129
Інші операційні витрати	2520	1331
Разом	2550	26616

Робоча документація

РД__

Результати перевірки тотожності показників Звіту про фінансові результати та
Головної книги

Показники	Код рядка	Номер рахунку	Залишки по рахунках		
			За даними звіту	За Головною книгою	Розбіжність

Зведення даних про розбіжності, що виявлені в результаті перевірки показників
Звіту про фінансові результати та Головної книги

Статті звіту	Код рядка	Заниження у звіті	Завищення у звіті	Ознака суттєвості

Тема 4 Особливості завдань з погляду фінансової звітності спеціальних видів аудиту та аудиторських послуг

Завдання 4.1

Проаналізуйте види завдань аудиту та аудиторських послуг за характером виконуваної аудиторської роботи. На основі засвоєного матеріалу заповніть таблицю 1.7.

Таблиця 1.7 – Види завдань аудиту та аудиторських послуг

Основні характеристики	Аудит фінансової звітності	Огляд фінансової звітності	Інші завдання з надання впевненості	Супутні аудиторські послуги
Мета				
Концептуальна основа				
Користувачі				
Об'єкти				
Результати				

Тема 5 Завершення аудиторської перевірки та узагальнення результатів аудиту фінансової звітності

Завдання 5.1

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

У зв'язку з тим, що аудитори були призначені після звітного періоду,

вони не мали змоги спостерігати за інвентаризацією запасів на початок і кінець року. Тому в аудиторів не було можливості впевнитися в кількості запасів, вартість яких відображена в звіті про фінансовий стан. Крім того, впровадження нової комп'ютеризованої системи обліку дебіторської заборгованості призвело до численних помилок у її сумах. Станом на дату аудиторського звіту управлінський персонал продовжував усувати недоліки системи та виправляти помилки. Аудитори не мали змоги підтвердити або перевірити альтернативними засобами статті дебіторської заборгованості, включені у звіт про фінансовий стан. У зв'язку з цим, аудитори не мали змоги визначити, чи існувала потреба в будь-яких корегуваннях запасів і дебіторської заборгованості, відображених чи не відображених в обліку, а також елементів, що формує звіт про фінансові результати, звіт про зміни у власному капіталі і звіт про рух грошових коштів.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Завдання 5.2

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

Вартість запасів компанії відображена у звіті про фінансовий стан за первісною вартістю. Управлінський персонал не визнав запаси за найменшою: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації, що є відхилення від прийнятої концептуальної основи фінансової звітності. Облікові записи компанії свідчать про те, що якби управлінський персонал визнав запаси за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації, потрібно було б провести уцінку запасів до їх первісної вартості. Відповідно собівартість продукції збільшилась, а чистий дохід, податок на прибуток та власний капітал акціонерів зменшився. За винятком впливу цих фактів, фінансова звітність відображає достовірно, в усіх інших суттєвих аспектах, фінансовий стан компанії та її фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до прийнятої концептуальної основи фінансової звітності.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Завдання 5.3

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

Як пояснюється в примітках компанія не консолідувала фінансову

звітність дочірнього підприємства, яке придбала в попередньому звітному періоді, оскільки вона не змогла впевнитися у справедливій вартості окремих суттєвих активів та зобов'язань дочірнього підприємства на дату придбання. Тому ця інвестиція відображена в обліку за методом собівартості. Відповідно до прийнятої концептуальної основи фінансової звітності дочірнє підприємство має бути консолідоване, оскільки воно перебуває під контролем компанії. Якби воно було консолідоване, це суттєво б вплинуло на велику кількість елементів консолідованої фінансової звітності, але вплив на проведення консолідації не був визначений.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Тема 6 Внутрішній аудит суб'єктів підприємницької діяльності

Завдання 6.1

1. Назвіть основні форми взаємозв'язку внутрішньої служби аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства. Завдання виконайте у формі таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Взаємозв'язок внутрішньої служби аудиту з іншими підрозділами підприємства

Підрозділ підприємства	Форми та напрями взаємозв'язку із внутрішньою службою аудиту
Апарат управління	
Відділ постачання та збуту	
Склад ТМЦ	
Виробничі цехи	
Планово-економічний відділ	
Бухгалтерія	

Завдання 6.2

Здійсніть порівняльну характеристику системи внутрішнього контролю підприємства, служби внутрішнього аудиту та зовнішнього аудиту за наведеними ознаками. Завдання виконайте у формі таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Порівняльна характеристика системи внутрішнього контролю підприємства, служби внутрішнього аудиту та зовнішнього аудиту

Ознака	Служба внутрішнього аудиту	Система внутрішнього контролю	Зовнішній аудит
1 Мета контролю			
2 Суб'єкт контролю			
3 Зацікавлені сторони			
4 Об'єкти контролю			
5 Виконавці			
6 Підпорядкованість			
7 Ступінь незалежності			
8 Методи контролю			

Завдання 6.3

Аудитору для перевірки нарахування амортизації основних засобів за грудень 2016 року подана наступна інформація (табл. 1.10).

Таблиця 1.10 – Амортизація основних засобів

Дата введення в експлуатацію	Термін, роки експлуатації	Назва об'єкту	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Знос на початок місяця	Сума амортизації за місяць		Знос на кінець місяця
						Кореспондуючий рахунок	Сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
12.12. 2000	30	Будівля цеху	300000	—	129167	91	833	130000
15.01. 2005	10	Монтажний верстат	60000	5000	53500	23	500	54000
20.11. 2008	5	Вальцювальний верстат	24000	—	24000	23	400	24400
25.11. 2015	10	Автомобіль ГАЗ 3110	142156	—	-	23	1185	1185
18.12 2015	10	Станок для порізки штапиків	20648	1648	-	23	158	158
		Разом:	546804	—	206667		3076	209743

Додаткові дані :

– згідно з наказом про облікову політику амортизацію основних засобів слід нараховувати прямолінійним методом;

– згідно з актом на списання основних засобів № 128 від 10.11.2016.

списано вальцювальний верстат.

– згідно з договором оренди транспортних засобів від 25.11.2016 автомобіль ГАЗ-3110 взято в операційну оренду. *Необхідно:*

– перевірити правильність облікових рішень щодо нарахування амортизації основних засобів за грудень 2015 року;

– визначити, які методи доцільно застосовувати при проведенні аудиторської перевірки нарахування амортизації, щоб встановити наступне: дотримання облікової політики при нарахуванні амортизації; помилки при розрахунку амортизації; правильність відображення нарахованої амортизації на рахунках бухгалтерського обліку.

– узагальнити результати аудиту, скласти робочий документ аудитора (за наведеною нижче формою) і аудиторський звіт.

Робоча документація

РД __

Перевірка нарахування амортизації основних засобів

№ з/п	Назва об'єкту	Первісна вартість	Відображено в обліку			Нараховано за даними аудитора			Відхилення
			Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Змістовий модуль 2 Методика аудиту елементів фінансової звітності підприємства

Тема 7 Аудиторська перевірка необоротних активів та інвестицій

Завдання 7.1

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство придбало об'єкт основних засобів за грошові кошти купівельною вартістю 25 200грн (в т.ч. ПДВ). Витрати на доставку склали 78 грн. з ПДВ. Витрати на монтаж та запуск – 210 грн з ПДВ.

Витрати на відрядження директора, пов'язані з придбанням основних засобів – 320 грн. Витрати на оплату відсотків за кредит, за рахунок якого придбані основні засоби – 340 грн. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
152	631	25200
641	631	4200
631	311	25200
97	685	78
641	685	13
97	685	210
641	685	35
685	311	288
23	372	320
152	601	340
10	152	

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД_____

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з основними засобами

№	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума

Завдання 7.2

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство в звітному періоді здійснило заміну деталей на вантажному автомобілі, що використовується для транспортування готової продукції. Частину знятих деталей оприбутковано на суму 120 грн і продано в цьому ж звітному періоді за ціною реалізації 180 грн. (разом з ПДВ). Вартість заміненних запчастин становила – 450 грн (без ПДВ). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.2 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
151	207	450
207	719	180
361	712	120
943	207	180
712	791	120
719	791	180
791	93	450

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки (наведені у завданні 7.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Завдання 7.3

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були встановлені наступні факти. Під час капітального будівництва виробничого приміщення підприємства:

- Використано будматеріалів на суму 24 тис. грн (в т. ч. ПДВ),
- Витрати на оплату праці та соціальні заходи – 2 тис. грн.
- Витрати на оплату монтажних робіт – 3,6 тис. грн. (в т. ч. ПДВ),
- Витрати на державну реєстрацію – 0,2 тис. грн.

В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.3 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
23	205	24,0
977	661,65	2,0
977	685	3,6
641	685	0,6
977	685	0,2

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки(наведені у завданні 8.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Завдання 7.4

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство безоплатно отримало об'єкт основних засобів залишковою вартістю 9 тис. грн. Витрати на транспортування та монтаж безоплатно отриманих основних засобів 1,74 тис. грн з ПДВ. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.4 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
10	745	9
10	631	1,74
641	631	0,29
631	311	1,74

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки (наведені у завданні 8.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Тема 8 Аудит запасів і незавершеного будівництва

Завдання 8.1

У процесі проведення аудиту виробничих запасів підприємства були встановлені наступні факти. Була проведена інвентаризація на складі паливно-мастильних матеріалів, у результаті чого встановлено:

Таблиця 2.5 – Результати інвентаризації паливно-мастильних матеріалів

	Номер балансового рахунку	Кількість ПММ за даними інвентаризації становила, л:	Кількість ПММ за даними обліку становила, л:	Середня ціна без ПДВ, грн.:
Бензин АІ-80	203.1	841	851	9,95
Бензин АІ-92	203.2	391	387	10,35
Бензин АІ-95	203.3	485	480	10,75

У пояснювальній записці завідувач складом причин цих відхилень не назвав. В бухгалтерії підприємства було зараховано як пересортицю по бензину АІ-80 лишків бензину АІ-92, АІ-95, а залишок списано в межах норм природного убутку.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД_____

Порівняльна відомість результатів інвентаризації

Назва ТМЦ	Ціна, грн.	Залишок				Нестача		Лишки	
		За даними обліку		За даними інвентаризації		К-ть, л	Сума, грн.	К-ть, л	Сума, грн.
		К-ть, л	Сума, грн.	К-ть, л	Сума, грн.				
Бензин АІ-80									
Бензин АІ-95									
Бензин АІ-92									

Вибірка результатів інвентаризації запасів

Назва ТМЦ	Номер рахунку	Залишок за даними інвентаризації	Залишок за даними обліку	Сума виявлених інвентаризацією			Відображено в обліку			
				Нестач запасів	Лишків запасів	Втрат від псування запасів	Зараховано за пересортицею	Списано в межах норм убутку	Віднесено на винних осіб	Списано на фінансові результати
Бензин АІ-80										
Бензин АІ-95										
Бензин АІ-92										

Завдання 8.2

У процесі проведення аудиту виробничих запасів підприємства були встановлені наступні факти. Підприємство закупило матеріали для виробництва продукції на суму 2625 грн (в т.ч. ПДВ). Витрати на транспортування склали 389 грн (в т.ч. ПДВ). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.6 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
371	311	2625
208	631	2625
631	371	2625
371	311	389
94	631	389
644	631	65

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з
виробничими запасами

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Характер порушення
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Тема 9 Контроль аудитором грошових коштів і дебіторської заборгованості

Завдання 9.1

Складіть програму аудиту касових операцій з урахуванням наведених нижче аспектів перевірки.

Мета проведення аудиту: висловлення аудитором думки щодо повноти, достовірності, законності й об'єктивності здійснених і відображених у бухгалтерському обліку й звітності касових операцій.

Якісні аспекти діяльності підприємства:

1. Наявність.
2. Достовірність і повнота.
3. Права й обов'язки.
4. Відображення у встановлені строки і оцінка.
5. Представлення та розкриття інформації.

Завдання аудиту	Якісні аспекти фінансового звіту
А. Документальне забезпечення касових операцій	1,2
Б. Своєчасне й повне відображення руху грошових коштів	1,2,4
В. Дотримання законодавчих обмежень	1,3,4
Г. Належна класифікація залишків на рахунках й правильне віднесення до статей фінансової звітності	5

Завдання виконайте за наведеною нижче формою робочого документа.

Програма аудиту касових операцій

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Завдання 9.2

Під час аудиту касових операцій на ТОВ «Деліс» були встановлені наступні факти:

1. Згідно з випискою банку від 25.03.200X р. з розрахункового рахунку було одержано 25 000 грн на виплату заробітної плати і 300 грн на господарські потреби. За звітом касира 25 000 грн було оприбуткована 25.03.20XX р., а сума 300 грн. – 27.03.20XX. У день оприбуткування виплачена заробітна плата в сумі 24 500 грн й відшкодовано підзвітні суми в розмірі 250 грн. 29.05.20XX р. решту суми було повернуто до банку.

2. За видатковим касовим ордером № 14 від 1 березня поточного року було видано під звіт інженеру М. С. Іванову 570 грн на витрати з відрядження до м. Києва. У видатковому касовому ордері № 14 в якості підтверджуючого документа зазначено наказ № 8. Аудитор встановив, що згідно з цим наказом М. С. Іванов їде у відрядження до м. Києва строком на 3 дні з 3 по 6 березня.

3. У видатковому касовому ордері № 14 наявні підписи касира та бухгалтера з обліку грошових коштів. При зіставленні підпису одержувача коштів у видатковому касовому ордері № 14 з підписом Іванова М. С. в розрахунково-платіжній відомості на одержання зарплати за попередній місяць встановлено, що підписи не збігаються.

4. При подальшій перевірці готівкових операцій виявлено, що за М. С. Івановим на дату видачі грошей обліковується дебіторська заборгованість на суму 400 грн за раніше виданими сумами.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість
виявлених порушень законодавчих та нормативних актів при перевірці
регулювання норм обліку готівки на

Документи, звіти, облікові реєстри				Суть порушення, спосіб виявлення	Назва нормативних актів, вимоги яких порушені	Розрахунок фінансових санкцій
Назва	№	Дата	Сума, грн.			

Завдання 9.3

На підприємстві під час аудиту розрахунків із підзвітними особами за другий квартал поточного року було встановлено:

1. На підприємстві 21 квітня видано на господарські потреби в підзвіт І. І. Іванову в сумі 200 грн. Звіт про використання коштів та залишок готівки в бухгалтерію було здано 23 квітня. До звіту підколені товарні чеки на суму 170 грн.

2. Початок відрядження згідно наказу 25 квітня. Менеджер зі збуту С. С. Сидоров отримав у підзвіт кошти на відрядження в сумі 5000 грн. Термін відрядження 3 дня. За раніше видані підзвітні суми менеджер зі збуту заборгованостей не мав. Останній авансовий звіт поданий в бухгалтерію 29 квітня. До нього підколені такі документи:

- 1) квитки на проїзд кожний по 210,00 грн;
- 2) квитанції готелю за проживання з одноразовим харчуванням на суму 1500 грн;

3) добові нараховані в сумі 600,00 грн;

Залишок готівки повернутий не був.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД_____

Перевірка своєчасності повернення підзвітних сум

№ з/п	Підзвітна особа, цільове призначення	Одержання під звіт		Авансовий звіт		Повернення в касу		Затримка розрахунку	
		Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.

РД_____

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті розрахунків з підзвітними особами

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн.	

Завдання 9.4

Під час здійснення аудиторської перевірки за претензіями за другий квартал 20XX року на підприємстві були перевірені наступні операції. Здійснено передоплату відповідно до договору купівлі-продажу ТОВ «Мрія» на суму 7985 грн. (з ПДВ). При отриманні 10.04.20XX матеріалів виявлено нестачу на суму 430 грн. (з ПДВ). Підприємством виставлено претензію постачальнику. Постачальник претензію задовольнив: у тому ж звітному періоді здійснив до поставку матеріалів. В обліку підприємства господарські операції відображені у таблиці 2.7.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Таблиця 2.7 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	311	7985
201	631	6654
644	631	331
374	371	430

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій за
претензіями

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Завдання 9.5

Підприємством здійснено передоплату АТ «Світ» на суму 2118 грн (з ПДВ). Під час приймання матеріалів 15.05.20XX встановлено нестачу з вини постачальника на суму 192 грн (з ПДВ). Постачальник претензію щодо нестачі матеріалів частково задовольнив, компенсувавши грошовими коштами 150 грн. Решта претензії залишилась незадоволеною (судовий позов відхилено). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.8 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	311	2118
641	644	353
201	371	1926
374	371	192
311	374	150
641	644	25

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій за
претензіями

№	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.

Тема 10 Аудит установчих документів, облікової політики та власного капіталу підприємства

Завдання 10.1

Аудиторська фірма «Формат» уклала договір з ТОВ «Будівельник», предметом якого є проведення аудиту установчих документів підприємства-замовника. При перевірці аудитором встановлено, що статутний капітал зареєстровано 15.03.2010 р. в розмірі 25460 грн, при цьому на момент створення ТОВ учасниками було внесено 50% заявленого статутного капіталу. На момент перевірки (травень 2014 року) зафіксовано, що внески учасників в рахунок погашення уставного капіталу протягом терміну діяльності підприємства не здійснювались. У 2011 році один з учасників прийняв рішення вийти з товариства. При цьому йому було повернуто його внесок до статутного фонду в розмірі 5400 грн.

1. Вказати законодавчі акти, які регулюють порядок створення юридичної особи та вимоги до змісту установчих документів. Скласти перелік документів, що містять інформацію про діяльність підприємства. Скласти загальний план та програму аудиту установчих документів ТОВ «Будівельник», враховуючи особливості організаційно-правової форми господарювання підприємства.

2. Скласти перелік порушень, які виявить аудитор при перевірці.

3. Скласти рекомендації аудитора щодо виправлення виявлених помилок.

Завдання 10.2

Аудиторська фірма проводить аудит облікової політики торговельного підприємства. Аудиторами встановлено, що підприємство-замовник: а) затверджує Наказ про облікову політику щороку; б) вносило зміни до облікової політики в частині заміни рахунків – використовувало спрощену систему бухгалтерського обліку – 8-й клас рахунків, з наступного року було введено 9-й клас обліку витрат; в) відсутній перелік обов'язків головного бухгалтера; г) протягом періоду, що перевіряється здійснювалися операції, відмінні за змістом від попередніх подій або операцій, що не знайшло відображення в Наказі про облікову політику.

1. Визначити завдання аудиту облікової політики торговельного підприємства.
2. Проаналізувати факти, виявлені аудитором під час перевірки щодо відповідності діючому законодавству.
3. Вказати перелік питань, які мають бути відображені в обліковій політиці підприємства, враховуючи специфіку його діяльності.
4. Скласти програму аудиту облікової політики підприємства.

Завдання 5.3

Під час аудиту установчих документів ПАТ «Закат» із статутним капіталом 2540000 грн. були опрацьовані наступні господарські операції. На загальних зборах акціонерів от 12.12.2014 г. прийнято рішення щодо зменшення статутного капіталу на 440 акцій номінальною вартістю 15 грн. за 1 акцію. З цієї кількості акцій 50 штук віришили аннулювати, а 220 штук повторно розмістити на вторинному ринку за ціною 18 грн за 1 акцію. В обліку підприємства господарські операції були відображені таким чином:

Таблиця 2.9 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
45	31	6600
40	45	6600
31	685	3960
685	45	3960

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків з капіталу

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Характер порушення
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Тема 11 Аудит довгострокових і короткострокових зобов'язань**Завдання 11.1**

Підприємство закупило запчастини для ремонту обладнання на суму 28,2 тис. грн. (в т.ч. ПДВ – 4,7 тис. грн.), паливо – 9 тис. грн. (в т.ч. ПДВ – 1,5 тис. грн.). Витрати на транспортування запчастин склали 1,26 тис. грн. (в т.ч. ПДВ – 0,21 тис. грн.). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.10 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, тис. грн
207	631	23,5
641	631	4,7
631	311	28,2
203	311	7,5
641	631	1,5
631	311	9
97	631	1,26
641	631	0,21

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків з
постачальниками і підрядниками

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.	

Завдання 11.2

Підприємством здійснено передоплату за будівельні матеріали. Через кілька днів було отримано виробничі запаси, які були доставлені власним вантажним автомобілем. Витрати на транспортування склали – 75 грн. Вартість будівельних матеріалів становить 3169 тис. грн, в т.ч. ПДВ – 528,17 грн. Під час приймання матеріалів встановлено нестачу на суму 400 грн. Причиною нестачі є природна втрата виробничих запасів під час транспортування. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.11 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	301	3169
205	631	3244
644	631	528,17
947	631	400
631	371	3244

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків з
постачальниками і підрядниками

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Завдання 11.3

Проводячи аудиторську перевірку списання заборгованості за авансами, аудитор використав такий метод, як зустрічна перевірка, в результаті якої він встановив наступне відображення розрахунків між підприємствами:

Таблиця 2.12 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
Облік у продавця		
311	681	1200
643	641/ПДВ	2000
681	791	12000
641/ПДВ	643	2000
Облік у покупця		
371	311	10000
641/ПДВ	644	2000
944 38	38 791	12000
644	641/ПДВ	2000

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків за
авансами

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Характер порушення
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	

Завдання 11.4

При здійсненні аудиту розрахунків за банківськими кредитами, аудитор отримав наступну інформацію. 01.02.XX р. підприємство отримало короткостроковий кредит у сумі 600 000 грн на термін 9 місяців. Згідно із кредитною угодою підприємство щомісяця сплачує відсотки за користування кредитом. 01.09.XX р. через фінансові ускладнення у діяльності підприємства за згодою банку кредит було пролонговано до 30.04.XX р. Бухгалтером були відображені наступні операції.

Таблиця 2.13 – Журнал господарських операцій

Кореспонденція рахунків		Сума, грн
Дт	Кт	
311	601	600000,00
Щомісячно (наприкінці місяця)		
951	685	9800,00
У вересні XX р.		
501	601	600000,00

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків за
кредитом банку

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.

Тема 12 Аудиторський контроль праці та її оплати

Завдання 12.1

У процесі проведення аудиту праці та її оплати на підприємстві була проведена вибіркова перевірка нарахування заробітної плати за вересень року, що перевіряється (табл. 2.14).

Необхідно: Визначити помилки і порушення у розрахунку заробітної плати за місяць, що перевіряється.

Таблиця 2.14 – Розрахунково-платіжна відомість за вересень року, що перевіряється

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Відпрацьовано днів,	Нараховано за видами виплат					Разом, грн.	Податок на доходи фіз. осіб	Військовий збір	Разом	Належить до виплати
			За тариф. ставками (посад. окладами)	За чергову відпустку	Допомога за тимчасовою непрацездатністю							
					Місяць	дні	сума, грн.					
1	Макаренко О. В.	21	2800,00					2800,00	404,88	42,00	547,68	2252,32
2	Григорова О. С.	21	2605,00					2605,00	376,68	39,08	509,54	2095,46
3	Гайдай С.В.	21	2500,00					2500,00	361,50	37,50	489,00	2011,00
4	Гаркуша О. О.	21	1905,00					1905,00	275,46	28,58	372,62	1532,38
5	Трубиця В.І.	21	1905,00					1905,00	275,46	28,58	372,62	1532,38

Додаткова інформація:

1. Макаренко О.В. – інвалід першої групи.
2. Григорова О.С. – утримує двох дітей віком до 18 років.
3. Гаркуша О.О. – учасник ліквідації аварії на ЧАЕС II категорії.
4. Розмір єдиного соціального внеску, що нараховується на фонд оплати праці, на момент перевірки – 22% та 8,41 % для працівників-інвалідів.
5. Розмір податкової соціальної пільги для звичайного платника податку на момент перевірки – 50 % від мінімальної заробітної плати.
6. Ставка податку з доходів фізичних осіб – 18%.
7. Ставка військового збору – 1,5%.

Завдання 12.2

Під час здійснення аудиторської перевірки розрахунків з оплати праці підприємства та її оплати було виявлено такі операції: Працівникові Іванову І.І. надається щорічна основна відпустка тривалістю 24 календарні дні. У розрахунковому періоді з квітня минулого року по березень поточного працівник отримував такі види виплат: Основна заробітна плата (загальна сума) – 23935 грн. Одноразова матеріальна допомога – 675 грн. Премія за результати роботи минулого року – 800 грн. Допомога з тимчасової непрацездатності – 860 грн. Кількість робочих днів у році, що перевіряється, - 355 днів. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.15 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
471	661	1179,92
661	651	42,48
661	641	170,62
661	301	966,83

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД_____

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків з оплати праці

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	

РД_____

Відомість вибіркової перевірки нарахування відпускних

№ з/п	ПБ	Сумарний заробіток, грн			Середньоденний заробіток, грн			Сума відпускних, грн			Примітки
		За даними бухгалтерії	За даними аудитора	Відхилення	За даними бухгалтерії	За даними аудитора	Відхилення	За даними бухгалтерії	За даними аудитора	Відхилення	

Тема 13 Аудиторська перевірка податкових розрахунків і платежів

Завдання 13.1

Під час здійснення аудиторської перевірки розрахунків з бюджетом з ПДВ ПАТ «Мета», були виявлені наступні операції. На рахунок ПАТ «Мета» отримано передплату за продукцію 01.03.20XX р. в розмірі 12000 грн. (в т.ч. ПДВ). Собівартість відвантаженої продукції склала 6000 грн. 06.03.20XX р. продукція була відвантажена за накладною на суму 16400 грн. (в т.ч. ПДВ). 25.03.20XX р. були оприбутковані матеріали за накладною на суму 12300,00 грн (в т.ч. ПДВ), отримано податкову накладну. 28.03.20XX р. надані послуги підприємству, підписано акт виконаних робіт на суму 34200 грн. (в т.ч. ПДВ). В обліку операції за березень були відображені наступним чином:

01.03. Дт 311 Кт 681 12000,
 01.03. Дт 643 Кт 641 2000,
 06.03. Дт 361 Кт 701 16400,
 06.03. Дт 701 Кт 641 733,33,
 06.03. Дт 901 Кт 26 6000,
 25.03. Дт 201 Кт 631 12300,
 28.03. Дт 361 Кт 702 34200,

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД__

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків з ПДВ

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	

Завдання 13.2

За даними завдання 12.1 необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД__

Порівняльна таблиця внесків і податків з доходів фізичних осіб, утриманих із заробітної плати

№ з/п	Найменування	Утримано в цілому			Примітки
		Згідно з відомістю	За даними аудитора	Відхилення	
1	Єдиний соціальний внесок				
2	Податок з доходів фізичних осіб				
3	Військовий збір				

Таблиця вибіркового контролю правильності утримань
із заробітної плати

№ з/п	ПБ	Місяць	Оподаткований дохід	Податок з доходів фізичних осіб			Єдиний соціальний внесок			Військовий збір		
				За відомістю	Заданіми аудитором	Відхилення	За відомістю	Заданіми аудитором	Відхилення	За відомістю	Заданіми аудитором	Відхилення

Тема 14 Аудит витрат і собівартості продукції

Завдання 14.1

Розробіть програму проведення аудиту витрат і собівартості продукції за наведеною формою.

Мета проведення аудиту:

Витрати та собівартість продукції підприємства обліковуються на наступних рахунках:

Номер балансового рахунку	Опис рахунку

Програма аудиту витрат і собівартості продукції

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Завдання 14.2

Протягом звітного періоду підприємство здійснило наступні операції. Списані матеріали у виробництво на суму 25430 грн, нараховано заробітну плату працівникам основного виробництва 10567 грн та адміністративно-управлінському персоналу 6380 грн. Частина загальновиробничих витрат, що відносяться до собівартості склала 2370 грн. За даними, наведеними в бухгалтерській довідці сума амортизації виробничого обладнання склала 1234 грн, будівлі підприємства – 2450 грн. Вартість електроенергії, спожитої на потреби виробництва за період склала 5000 грн (без ПДВ). За наведеними вище даними бухгалтер склав кошторис витрат на виробництво для визначення собівартості продукції. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.16 – Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
23	201	25430
23	91	2370
23	661	16947
23	131	3684
23	631	5000
901	23	53431

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД __

Відомість перевірки правильності відображення в обліку витрат на виробництво і собівартості продукції

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

РД __

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті витрат на виробництво і собівартості продукції

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн	

Тема 15 Аудит формування доходів і фінансових результатів

Завдання 15.1

Розробіть програму проведення аудиту доходів і фінансових результатів за наведеною формою

РД __

Мета проведення аудиту:

Доходи, витрати та фінансові результати підприємства обліковуються на наступних рахунках:

Номер балансового рахунку	Опис рахунку

Програма аудиту доходів і фінансових результатів

Завдання 15.1

Протягом звітного періоду підприємство отримало такі доходи та понесені наступні витрати на їх отримання.

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Визнано дохід від реалізації продукції на суму 61 908 грн (в т.ч. ПДВ), списана фактична собівартість реалізованої продукції 29 957 грн. До витрат звітного періоду було віднесено: витрати на збут 4257 грн, адміністративні витрати 17 046 грн. За наведеними вище даними бухгалтер склав бухгалтерську довідку щодо закриття рахунків та визначення фінансового результату. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.17 – Визначення фінансово результату

Дт	Кт	Сума, грн
70	79	61908
23	90	29957
79	92	17046
79	93	4257
44	79	?

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД __

Відомість перевірки правильності відображення в обліку фінансових результатів

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

РД __

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті фінансових результатів

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн	

Список рекомендованих джерел

1. Гордієнко Н. І. Аудит: методика і організація: навч. посібник. / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 319 с.
2. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : [навч. посібник] / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – 2-ге вид. – Київ: Каравела, 2008. – 560 с.
3. Огійчук М. Ф. Аудит : організація і методика : [навч. посібник] / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новиков, І. І. Рагуліна. – Київ : Алерта, 2010. – 584 с.
4. Петрик О. А. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : [навч. посібник] / О. А. Петрик, В. Я. Савченко, Д. Є. Свідерській. – Київ : КНЕУ, 2008. – 472 с.
5. Концепція системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/567121052.doc>.
6. Концептуальна основа контролю аудиторської діяльності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/2099327807.doc>.
9. Методичні рекомендації щодо забезпечення аудиторськими фірмами системи зберігання аудиторської документації та іншої конфіденційної інформації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/833546211.doc>.
8. Методичні рекомендації з рейтингування аудиторських фірм України[-Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/reestr/2-126620413.doc>
9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2010 року. Частина 1 / пер. з англ. О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов, О. О. Зеніна та ін. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 846 с.
10. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-uhgalterskogo/>.
11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html>.

12. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

13. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затв. постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>.

14. Стратегія діяльності Аудиторської палати України на 2012 – 2017 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/-2037343347.doc>.

15. Положення про сертифікацію аудиторів[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/722317600.doc>

16. Положення про забезпечення незалежності аудитора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apu.com.ua/files/temp/1239983549.doc>

17. Положення про постійне удосконалення професійних знань аудиторів України[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/246566690.doc>.

18. Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/1346610002.doc>.

19. Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp1346610002.doc>.

20. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/2077494523.doc>.

21. Порядок застосування до аудиторів (аудиторських фірм) стягнень за неналежне виконання професійних обов'язків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua/files/temp/1892138889.doc>.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до практичних занять
з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ»

*(для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання
за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування)*

Укладачі: **МІЗІК** Юлія Ігорівна,
КОНОПЛІНА Олена Олександрівна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2015, поз. 516 М

Підп. до друку 09.09.2015 р.

Формат 60 x 84/16

Друк на ризографі

Ум. друк. арк. 1,5

Тираж 50 пр.

Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017 р.